

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף טז.

**אשה שיש לה וסת והגיע שעת וסתה ולא בדקה, באופנים דלהלן, מה דינה?
[תוד"ה וחוששת, אלמא].**

בלא ראתה לבסוף	בראתה לבסוף	
חוששת רק לוסתה ³	חוששת לוסתה וחוששת לראיתה ¹ - ומקולקלת למנינה ²	לשינא קמא ברב נחמן - וסתות דאורייתא
אינה חוששת כלום	חוששת לוסתה וחוששת לראיתה - רק לענין טהרות ⁴	לאיכא דאמרי ברב נחמן - וסתות דרבנן

אשה שיש לה וסת והגיע שעת וסתה ולא בדקה, ולבסוף בדקה, מצאה עצמה טמאה - טמאה, מצאה טהורה נחלקו רב ושמואל בזה כדלהלן, במה נחלקו?

לשמואל מצאה טהורה - טמאה	לרב מצאה טהורה - טהורה	
וסתות דאורייתא	וסתות דרבנן	לסתמא דגמ' ולרב נחמן בר יצחק ⁵
אפי' כשבדקה בשיעור וסת	כשבדקה בשיעור וסת	לר' זירא לכו"ע וסתות דאורייתא ⁶
כשבדקה אחר שיעור וסת	כשבדקה בשיעור וסת	לא"ד דר"י? (מובא ברש"י) ⁷

הרואה דם מחמת מכה בזמנים שהיא למודה לראות בהן (-ימי נדתה), מה דינה?

אליבא דרבי	אליבא דרשב"ג	
טמאה ביש לה וסת	טהורה ⁸	להו"א אי וסתות דאורייתא או דרבנן
האשה והדם טהורים	האשה : טהורה / הדם : טמא	למסקנא דלכו"ע וסתות דרבנן ¹

¹ פ"י, דהדין הוא כשרואה חוששין לכל טהרות שעסקה בהם תוך מעלי"ע, וזהו חוששת לראיתה דאפי' אם זמן וסתה היה תוך מעלי"ע - חוששת לכל המעלי"ע. ואם היה שעת וסתה קודם למעלי"ע לראיתה הרי היא טמאה גם משעת וסתה והלאה - וזהו חוששת לוסתה. כן פירש"י.

² כן פירשו בתוסי' (בד"ה חוששת) שאפי' לענין בעלה יש נפ"מ שמקולקלת למנינה, דאינה יודעת מאימתי למנות משעת וסתה או משעת ראייתה.

³ הבינה הגמ' שאינו תלוי במה שראתה לבסוף, דאפי' אם לא ראתה לבסוף אלא בדקה עצמה ומצאה טהורה, הדין שחוששת לוסתה - דוסתות דאורייתא (אבל למי"ד וסתות דרבנן, אינה חוששת באופן זה לכלום). והא דנקט רב הונא "ולבסוף ראתה" - לחדש דחוששת גם לראיתה וכנ"ל (תוד"ה אלמא).

⁴ כן כתבו תוסי' (בד"ה אלמא), שבאופן זה שראתה לבסוף גם למי"ד וסתות דרבנן חוששת לראיתה וחוששת לוסתה מספק - אולם זה רק לענין טהרות. אולם לענין מנינה, אינה מונה אלא משעת ראייתה.

⁵ ומבואר בגמ' שגם נחלקו בזה תנאים, דלר' אליעזר ולר' מאיר ס"ל וסתות דאורייתא, ולכך אם לא בדקה בשעת וסתה - טמאה נדה, ואפי' אם תבדוק ותמצא טהורה לא מהני. ואילו לר' יהושע וחכמים (דר"מ), ס"ל דוסתות דרבנן, ולכך תבדוק עתה, דאם מצאה טמאה - היא טמאה משעת הוסת, ואם מצאה טהורה - טהורה.

⁶ ואם בדקה עצמה אחר שיעור וסת לכו"ע טמאה בודאי - דוסתות דאורייתא. אולם נחלקו רב ושמואל היכא דבדקה עצמה תוך שיעור וסת, האם מהני להוכיח שלא ראתה בשעת וסתה או לא, דלרב מהני להוכיח ולשמואל לא מהני להוכיח.

⁷ וללשון זו, לא נחלקו רב ושמואל, אלא "מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי", דרב מיירי בבדקה בשיעור וסת ולכך היא טהורה, דמוכח לנו שלא ראתה הפעם בשעת וסתה. ושמואל מיירי בבדקה עצמה אחר שיעור וסת ולכן היא טמאה. ולכו"ע וסתות דאורייתא.

⁸ וביארו התוסי' (בד"ה ומר), דהכא מרגשת שבא דם זה מן המכה, ולכך אי וסתות דרבנן לא חיישין שמא מעורב בו ג"כ דם נדה, אלא תולין רק במכתה. אבל אם לא מרגשת שהדם בא מן המכה - ודאי טמאה - דוכי לעולם לא תראה הא היא אשה שכבר למודה לראות.

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

נדה דף טז.

אשה המשמשת כמה פעמים בלילה אחד מה נחלקו ב"ש וב"ה בדינה? [תוד"ה ב"ש].

לב"ש - צריכה ב' עדים לכל תשמיש²	לב"ה - זיה בב' עדים לכל הלילה	
עדים חדשים לכל תשמיש לפניו ולאחריו	א' לפני תשמיש ראשון וא' לאחר האחרון	לפירש"י
עדים חדשים לכל אחר תשמיש לה ולו ³	בודקים באותם עדים אחר כל תשמיש	לרשב"ם

נדה דף טז:

לרב, "בדקה בעד ואבד אסור לשמש עד שתבדוק", באיזה עד מיירי? [תוד"ה בדקה].

לפירש"י (קאי אמתניתין)	עד שקודם תשמיש	בעד שאחר תשמיש
	מיירי ביה	לא מיירי ביה
לפירשב"ם (קאי אבעלמא⁴)	מיירי ביה	מיירי ביה ⁵

מה ילפינן מהפסוקים דלהלן?

לר' יוחנן	והליילה אמר ה'ה גבר (איוב ג:ג)	בוזה דרכיו ימות (משלי יט:טז)
	שאסור לשמש מטתו ביום ⁶	שלשה שנאתי וארבעה לא אהבתי
לריש לקיש	מלאך הממונה על הריון לילה שמו וכו'	שאסור לשמש מטתו ביום

¹ ביאר רבינא דלכו"ע וסתות דרבנן, ולכך כיון שיש לה מכה היא טהורה וכנ"ל. ונחלקו אי מקור מקומו טמא, דרשב"ג ס"ל דהגם שהאשה טהורה דאינו דם נדה, מ"מ כיון שיש לה מכה במקור - הדם הזה טמא, [וביאררו התוס' (בד"ה במקור) דהוא הלכה למשה מסיני שיהיה הדם טמא, הגם שהוא טומאת בית הסתרים ובפחות מרביעית]. ורבי סובר דמקור מקומו טהור, וממ"נ אם אתה חושש לוסת - ושדם זה דם נדה הוא - גס האשה טמאה, ואם אין אתה חושש לוסתה - גס הדם טהור.

² והגם שלא בודקת לעדים אלו עד הבוקר - סגי במה "שמוכחה קיים", דכיון שכל בדיקות אלו הם רק לחומרת טהרות (דהיינו דוקא לאשה העוסקת בטהרות), אבל מצד בעלה - הא לא צריכה בדיקה כלל, לא צריך יותר. או שתשמש לאור הנר, דהיינו שתבדוק את עדיה מיד אחרי שמשמשת בהן לראות שהם נקיים, ואז לא תצטרך כל פעם עדים חדשים.

³ אבל עד שקודם תשמיש אינו צריך להיות דוקא חדש, דרק הצנועות מקפידות עליו שיהיה חדש.

⁴ עי' תוס' הרא"ש (בד"ה בדקה), דלרש"י ש"ל דצריך לבדוק קודם תשמיש ואחריו, א"כ הנידון כאן הוא על דין המשנה, האם אבד העד שקודם תשמיש האם מותר לה לשמש או לא. אולם לרשב"ם דלא מיירי במתניתין בעד שקודם תשמיש כלל, אלא מיירי בסתם בבדקה קודם תשמיש ואבד, אם מותר לה לשמש.

⁵ ולפירוש זה מיירי אמתניתין, ואתא למימר שאם אבד העד שאחר תשמיש אסורה לשמש עוד הפעם עד שתבדוק שוב, כיון שאין מוכחה קיים. אבל אם הוא קיים אינה צריכה לעשות ב' בדיקות אחר תשמיש א' וקודם תשמיש ב', אלא עד שאחר תשמיש עולה לכאן ולכאן - דאין טעם לעשות ב' בדיקות זה אחר זה.

⁶ ומסקינן בגמ' שילוף לה ר' יוחנן מדכתיב "ה'ה גבר" ולא כתוב "גבר ה'ה", ומזה ילפינן תרתי חדא לדרשא שהביא ר"ל - שהמלאך הממונה על ההריון לילה שמו ומביא את הטיפה לפני הקב"ה וכו'. וגם את הדרשא, שלילה ניתן לתשמיש ולא היום.